

LIETUVOS ŽMOGAUS TEISIŲ GYNIMO ASOCIACIJA

LITHUANIAN ASSOCIATION FOR THE PROTECTION OF HUMAN RIGHTS

Juridinių asmenų registras. Kodas 190733850. Pilėnų 7-46, Akademija, 53351, Kauno r., Lietuva/Lithuania

Tel. +370 688 43356. El. p. romualdas.povilaitis@gmail.com

Atsisk.sąsk. LT387044060002920569 AB SEB banke.

Lietuvos Respublikos Prezidentui,
Lietuvos Respublikos Seimui,
Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkei,
Lietuvos Respublikos Konstituciniam Teismui,
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai,
Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai,
Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai,
Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai,
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai,
Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai,
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai,
Valstybinei lietuvių kalbos komisijai,
Valstybinei kalbos inspekcijai,
Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui,
Lietuvos istorijos institutui,
Vilniaus universitetui,
Nevyriausybinėms organizacijoms,
Žiniasklaidai

KONFERENCIJOS „ŽMOGAUS TEISĖS ŠIUOLAIKINĖJE LIETUVOJE – TEISĖTI PILIEČIŲ LŪKESČIAI IR JŲ REALIZAVIMAS“

REZOLIUCIJA DĖL TEISĖTŲ PILIEČIŲ LŪKESČIŲ

2023 m. gruodžio 14 d.
Lietuvos Respublikos Seimas,
Vilnius

2023 m. gruodžio 14 d Lietuvos Respublikos Seime vykusioje konferencijoje dalyvavę Seimo nariai, atstovaujantys Seimo valdančiajai daugumai ir opozicijai, mokslininkai ir žmogaus teisių gynėjai išreiškė susirūpinimą dėl šiurkščiai pažeidinėjamų konstitucinių šalies piliečių teisių ir priėmė rezoliuciją, kurios tekstas atspindi suderintą, kolegialią, visus esminius konferencijos plenarinius ir diskusinius pasisakymus apibendrinančią poziciją, ir išreiškė konkrečius toliau išdėstytus pilietinius reikalavimus mūsų šalies valdžiai.

1. Dėl piliečių teisėtų lūkesčių kultūrinių teisių srityje

1.1. Reikalaujame, kad Lietuvoje būtų gerbiamos ir saugomos tarptautiniuose dokumentuose įtvirtintos tautų ir jų sukurtų valstybių teisės, tarp jų teisė į valstybinę kalbą. Tautų teisės negali būti ignoruojamos, iškeliant individo teises. Priešingai, kiekvienas asmuo privalo jas gerbti. Ypač pabrėžtina, kad centrinis kultūros dėmuo yra kalba, kuri kartu su visu istoriniu kultūriniu paveldu tampa „minkštąja galia“. Pastaroji geopolitinės įtampos sąlygomis ir pafrontės valstybėje yra itin svarbi. Lietuvybės ardymas laikytinas Lietuvos valstybės ardymu, jos saugumo, o plačiaja prasme ir valstybės pamatų, griovimu.

1.2. Smerkiame antikonstitucinį svetimos kalbos raidžių įteisinimą lietuvių abėcėlėje ir tai vertiname kaip priemonę, leidžiančią toliau naikinti lietuvių identitetą ir esmines lietuvių kultūros tradicijas.

1.3. Reikalaujame saugoti Šalies valstybinę kalbą, jokiais aplinkybėmis neleisti jos toliau silpninti, laužyti nusistovėjusias lietuvių kalbos ir rašybos normas. Reikalaujame išsaugoti Lietuvos valstybės konstitucinį valstybinės kalbos statusą, ginti lietuvių kalbą nuo neteisėto kitakalbių spaudimo, ypač Pietryčių Lietuvoje.

1.4. Reikalaujame nutraukti bet kokius veiksmus, kuriais kėsinama į svarbiausias institucijas, susijusias su lietuvių tautos kultūros bei identiteto, konstitucinių ir nacionaliniam saugumui svarbių vertybių išsaugojimu: Valstybinę lietuvių kalbos komisiją, Valstybinę kultūros paveldo komisiją, Etninės kultūros globos tarybą, Nacionalinę sveikatos tarybą, Nacionalinę šeimos tarybą. Jos išreiškia visuomenės valią aukščiausiai šalies valdžiai, todėl reikalaujame stiprinti šių institucijų vaidmenį valstybėje, o ne jas naikinti.

2. Dėl piliečių teisėtų politinių teisių ir teisės į neiškraipytą šalies istoriją

2.1. Reiškiame besąlygišką solidarumą ir visokeriopą paramą už laisvę, demokratiją ir civilizuotumą kovojančiai Ukrainai. Ši parama neturi būti kaip nors silpninama, redukuojama, kvestionuojama.

2.2. Dėl sudėtingos geopolitinės Lietuvos padėties ir įgyto pafrontės valstybės statuso reikalaujame aktyviau rengti gynybai ne tik šalies kariuomenę ir visas valstybės institucijas, bet ir radikaliai spręsti visuomenės parengimo valstybės gynybai klausimą. Tam būtina skatinti ir panaudoti įvairias visuomenės iniciatyvas, ypatingą dėmesį skiriant Lietuvos gyventojų, pirmiausia vaikų bei jaunimo, patriotiniam auklėjimui, pasirengimo gynybai ugdymui.

2.3. Reikalaujame nesitaikstyti su įvairių interesų grupių, veikiančių svarbiausiose Europos Sąjungos (ES) institucijose, politiniais siekiais naikinti nacionalinių valstybių suverenitetą, transformuoti ES iš savanoriškos lygiaverčių tautų ir jų Tėvynių sąjungos į autoritarišką, virš-federalinį darinį. Toks kelias, mūsų įsitikinimu, veda Europą ir jos tautas į pražūtį.

2.4. Atmetame „daugybines pilietybės“ idėją, pagal kurią, suteikiant užsienyje gyvenantiems lietuviams tam tikras teises, jie atleidžiami nuo pareigų savo Tėvynei, taip diskriminuojant nuolatinius Lietuvos gyventojus (piliečius). Ypač svarbios yra esminės piliečio pareigos ginti Tėvynę ir mokėti mokesčius savo valstybės socialinei sistemai palaikyti. Siekiant išsaugoti ryšius tarp Lietuvos ir iš šalies emigravusių lietuvių, privaloma ieškoti alternatyvių tokio ryšio išsaugojimo formų, nepažeidžiant pamatinio principo – piliečio teisių ir pareigų savo valstybei vienovės.

2.5. Dėl to, kad visuomenė yra nusivylusi šalyje veikiančia teisingumo sistema ir ja nepasitiki (tai rodo sociologinės apklausos), kad gilėja takoskyra tarp teismų sprendimų ir pilietinės moralės, o visuomenė yra nušalinta nuo teismų kontrolės, reikalaujame sukurti visuomenės atstovų (tarėjų) ir (arba) prisiekusiųjų teisinį institutą teismuose. Pažymime, kad šalies Konstitucinio Teismo misija yra iškreipta, šio teismo veikla dažnu atveju yra destruktivi, nes minėtas teismas dėl laisvamaniško Konstitucijos turinio aiškinimo ir privalomo šio aiškinimo įtvirtinimo įstatymais iš esmės pats tapo įstatymus kuriančiąja institucija, t. y. atlieka teisėkūros funkcijas, kurių visuomenė jai nėra delegavusi. Užuovertinęs teisės aktų atitiktį pagrindiniam šalies įstatymui, šis Teismas uzurpuoja suvereno galias, vykdo svetimos genderizmo ideologijos skleidimo ir įtvirtinimo funkcijas, aktyviai tarnauja globalizmo tikslams, silpnindamas Lietuvos nacionalinę valstybę ir tapdamas mūsų šalies Konstitucijos ardymo bei profanavimo įrankiu. Reikalaujame inicijuoti visuomenėje plačią diskusiją

dėl VISOS teisingumo sistemos reformos Lietuvoje, dėl Konstitucinio Teismo vaidmens ir jo reikalingumo šalies teisei sistemai. Raginame šioje diskusijoje dalyvauti politikus, teisės srities mokslininkus ir praktikus, visuomenininkus, piliečius. Siekiant, kad būtų atkurtas konstitucinis valdžių padalijimo principas, siūlome Konstitucijos 60 straipsnį papildyti šia nuostata: Seimo nario įgaliojimų laikas sustabdomas jį paskyrus LR Vyriausybės nariu ir atkuriamas asmenį atleidus iš pareigų Vyriausybėje.

2.6. Reikalaujame nevaržyti konstitucinių Lietuvos piliečių teisių laisvai reikšti savo pažiūras ir įsitikinimus, užkardyti nekaltumo prezumpcijos pažeidimus bei ideologiškai angažuotus kaltinimus Lietuvos laisvės kovotojams, uždrausti viešą Tėvynei nusipelnusių asmenų bei rezistentų šmeižimą neištyrus ir neišsiaiškinus visų istorinių ir teisinių aplinkybių, griežtai laikantis Konstitucijos 31 str. reikalavimo, kad joks asmuo negali būti laikomas kaltu, *kol jo kaltumas neįrodytas įstatymo nustatyta tvarka ir pripažintas įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu.*

2.7. Konstatuodami šiurkščius Laisvės kovotojo J. Krikštaponio veiklos vokiečių okupacijos metais tyrimo pažeidimus – buvo nutylėti faktai, kad jis nukentėjo nuo nacių ir buvo ignoruojamos NKVD išvados, kad jis nebuvo Baltarusijoje tuo metu, kai ten buvo vykdomos civilių gyventojų žudynės, reikalaujame visapusiško ir objektyvaus šio laisvės kovotojo veiklos tyrimo istoriniu ir teisiniu aspektais. Privaloma ginti piliečių kaip „istorijos vartotojų“ teises ir istorinį teisingumą, šalinti ideologiškai motyvuotų profesionalių istorikų tyrimus, ypač tų, kurie nesilaikydami etinių mokslinio tyrimo principų pateikia visuomenei iškraipytą ar net falsifikuotą arba neobjektyvią istorinių įvykių versiją.

2.8. Dėl to, kad pastaruoju metu Lietuvos istorijos diskurse išryškėjo du ydingi kraštutinumai – „litvinizmas“ ir „lietuvizmas“ (pirmasis neigia lietuvių tautos įnašą, kuriant LDK, ir laiko pastarąją tik baltarusių [rusėnų] valstybe, o antrasis net ir modernų humanistinį ir demokratišką tautiškumą, natūralų lietuvių norą domėtis savo istorija, puoselėti istorinę atmintį ir paveldą nepagrįstai prilygina etnocentrizmui ir netgi nacionalizmui) ir abu minėti kraštutinumai prasilenkia su moksliniu objektyvumu, istorine tiesa ir kreipia istorinį diskursą klystkeliais, reikalaujame stiprinti istorijos dalykų mokymą bendrojo ugdymo ir aukštosiose mokyklose, ypač pabrėžiant akcentus, kritikuojančius abejotinus ir su moksline tiesa prasilenkiančius istorinius naratyvus.

3. Dėl teisėtų piliečių lūkesčių socialinių teisių srityje

3.1. Reikalaujame teikti realią apčiuopiamą paramą silpniausiems visuomenės nariams – neįgaliesiems, neignoruojuot neįgalius vaikus ir jaunimą globojančių tėvų ir šeimų poreikių.

3.2. Pažymime, kad pažeidžiami yra ir suaugę, 21 metų ribą peržengę neįgalieji, kuriems kyla prasmingo užimtumo, integravimosi į darbo rinką, savarankiško pajamų gavimo iššūkiai (turėdami paklausios profesijos diplomą, dėl visuomenės ir darbdavių ydingo požiūrio jie sunkiai įsidarbina, o dažnai ir visai neįsidarbina). Privaloma ugdyti ir skatinti visuomenės empatiją neįgaliesiems, siekti realios paramos, atsisakant pripuolamos parodomosios paramos.

3.3. Reikalaujame mažinti gyventojų socialinę atskirtį ir skurdą, socialines teises užtikrinti per mokesčių reformą, taip pat įgyvendinti tarptautinių organizacijų ir jų ekspertų (EBPO, EK, PB etc.) pateiktas rekomendacijas – didelius mokesčius taikyti dideles pajamas gaunantiems žmonėms, o ne atvirksčiai.

4. Dėl teisėtų piliečių lūkesčių sąžinės laisvės ir tėvų teisių srityje

4.1. Reikalaujame laikytis pamatinių žmogaus teisių, įtvirtintų tarptautinėse žmogaus teisių konvencijose bei chartijose ir Lietuvos Respublikos Konstitucijoje, kurios yra pažeidžiamos mūsų šalies valdžios iniciatyva.

4.2. Reikalaujame atšaukti genderistine ideologija pagrįstą, privalomą „Gyvenimo įgūdžių programą“, kuri šiurkščiai pažeidžia konstitucinę asmens sąžinės laisvę ir tėvų teisę auklėti vaikus pagal savo įsitikinimus.

4.3. Reikalaujame nedelsiant sugrįžti prie vertybinio-pasaulėžiūrinio ugdymo modelio, sėkmingai susiformavusio Lietuvos nepriklausomybės ištakose, suteikiant teisę šeimoms ir jų vaikams rinktis etikos arba tikybos pamokas.

4.4. Reikalaujame, kad su reprodukcinė žmogaus funkcija susijusius biomedicininis klausimus vaikai ir paaugliai išsiaiškintų padedami šeimos gydytojo ir visuomenės sveikatos specialisto mokykloje. Pažymime, kad bendražmogiškus moralinius lytiškumo klausimus vaikams ir paaugliams gali atskleisti klasės auklėtojai, mokyklų psichologai, socialiniai pedagogai, kompetentingi savanoriai, alumnai, talkinantys mokyklai, ir kiti asmenys.

4.5. Smerkiame mėginimus, kai, siekiant ideologinių arba politinių tikslų, spekuliatyviai traktuojamos žmogaus teisės, siaurinama arba iškraipoma jų samprata, propaguojamos perteklinės tariamos žmogaus teisės (pvz., nepilnamečių teisė keisti savo lytį) ignoruojant realias daugumos šalies gyventojų teises.

5. Dėl teisėtų piliečių lūkesčių aplinkosaugos teisių srityje

5.1. Reikalaujame iš valstybės institucijų principingai vykdyti joms Konstitucijos nustatytas pareigas ginti Lietuvos gyventojų teises į sveiką gamtinę aplinką, pirmiausia užkardyti verslo grupėms galimybes dėl savo siaurų interesų siaubti šalies nacionalinius parkus, be atodairos kirsti miškus ir naikinti rekreacines vietas, taip pat valstybiniu lygmeniu užtikrinti, kad miškai ir visa ekologinė aplinka Lietuvoje būtų ne darkoma, o išsaugota dabarties ir ateities kartoms.

Rezoliucija konferencijos dalyvių priimta vienbalsiai.

Konferencijos moderatorius ir pirmininkas doc. Romualdas Povilaitis

